

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מפגשי תרבויות בין יהדות לאסלאם - 27266

תאריך עדכון אחרון 14-10-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ביה"ס להיסטוריה - תכנית מצטיינים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מרים פרנקל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: miriam.frenkel@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

כיבושי האסלאם במאה השביעית חוללו מהפכה עולמית שגררה עמה שינויים תרבותיים, מוסדיים, דתיים ומנטאליים גם בעולם היהודי. השלטון החדש פגש קהילות יהודיות עתיקות ותרבות יהודית מפותחת ומורכבת. לאורך שנות עיצובו, אימץ האסלאם והפנים תפישות ומוסדות יהודיים ונוצריים וברבות הימים, משהפך לציוויליזציה עולמית והגמונית, השפיע בתורו על עיצובה של התרבות היהודית. הקורס יעקב אחרי הדיאלוג המורכב והמתמשך בין שתי התרבויות.

מטרות הקורס:

להאיר את התהליך המורכב של מגעים בין תרבויות בכלל ושל הדיאלוג המתמשך בין האסלאם ליהדות בפרט

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

תלמידים יכירו מושגי יסוד בתרבות היהודית ובתרבות המוסלמית. הם יתוודעו אל ההיסטוריה של המגעים בין שתי התרבויות הללו

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות מלוות במצגות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שעור 1: מבוא

שעור 2: בין אסלאם ליהדות- שיח דתות

קריאה: ברנרד לואיס, היהודים בעולם האסלאם, ירושלים 1996, עמ' 11-99

שעור 3: המהפכה הגיאופוליטית בעקבות כיבושי האסלאם

קריאה: D. S. Goitein, *Society Mediterranean A*, Berkeley, 1967, vol. I, chapter I, pp. 29-70.

Marina Rustaw, "Jews and Muslims in the Eastern Islamic World", in: Abdelwahab Meddeb and Benjamin Stora (eds.) *A History of Jewish Muslim Relations; From the Origins to the Present Day*, Princeton and Oxford 2013, pp. 75-110.

שעור 4: חקר המסורת היהודית- מוסלמית: היסטוריוגרפיה ומיתוס

מרק כהן, האסלאם והיהודים: מיתוס, מיתוס נגדי, היסטוריה", בתוך: חוה לצרוס יפה (עורכת), סופרים מוסלמים על יהודים ויהדות, ירושלים, מרכז זלמן שזר, תשנ"ו, עמ' 21-36.

מרים פרנקל, "כתיבת ההיסטוריה של יהודי ארצות האסלאם- ציוני דרך וסיכויים", פעמים 92

- (תשס"ב), עמ' 23-61.
 שער 5 : גניזת קהיר וגילוייה
 קריאה: Hoffman Adina, Peter Cole, Peter, *trash Sacred: The of world found and lost the Cairo Geniza*, New York: Nextbook ; Schocken, 2011, pp. 1-33.
 שער 6: להיות מיעוט יהודי בעולם האסלאם
 קריאה: אוריאל סימונסון, "בין היפרדות להיטמעות- חוזה עומר בהקשריו התרבותיים והחברתיים",
 היסטוריה 35 (תשע"ה), עמ' 31-64.
 "Reuven Firestone, "Muslim-Jewish Relations," in *The Oxford Research Encyclopaedia of Religion* (Oxford: Oxford University Press, 2015).
 שער 7 : התגובה היהודית
 קריאה: Frenkel Miriam, *Tactics Adaptive: Facing Communities Jewish The New Reality, Medieval Encounters* 21 (2015) 364-389
 שרה סטרומזה, "האסלאם בתפיסת ההיסטוריה של הוגים יהודים", בתוך : נחם אילן (עורך), האסלאם ועולמות השזורים בו: קובץ מאמרים לזכרה של חוה לצרוס-יפה, ירושלים, מכון בן צבי, תשס"ב, עמ' 443-458.
 שער 8: הפולמוס היהודי-מוסלמי
 חוה לצרוס יפה, עולמות שזורים: ביקורת המקרא המוסלמית בימי הביניים, ירושלים, מוסד ביאליק, תשנ"ט, עמ' 13-29.
 שער 9 : פרעות ורדיפות
 מנחם בן ששון, "לזהותם של האנוסים- עיון בהשתמדות בתקופת האלמוחידון", פעמים 42 (תש"ן), עמ' 153-166.
 שער 10 : צופיות יהודית
 Paul B. Fenton: "Judaism and Sufism" in: Daniel H. Frank and Oliver Leaman, *The Cambridge Companion to Medieval Jewish Philosophy*, Cambridge 2003, pp. 201-217
 David R. Blumenthal, "Maimonides: Prayer, Worship, and Mysticism", in David R. Blumenthal (ed.), *Approaches to Judaism in Medieval Times*, vol. III, Atlanta 2001, pp. 1-16
 שער 11: מפגשים תיאולוגיים: תפישת הנבואה ביהדות ובאסלאם
 Sarah Stroumsa, "The signs of prophecy: the emergence and early development of a theme in Arabic theological literature", *Harvard Theological Review* 78,1-2 (1985), pp. 101-114
 שער 12: ייצוגים של יהודים ומוסלמים במדרש ובספרות
 קריאה: Bran Ross, *Portrayal the in Power: Jews and Muslims of Representations*, Judah al- Harizi's *Tahkemoni*, Princeton Papers in Near Eastern Studies 1 (1992), pp. 1-22.
 אביבה שוסמן, "מקורו היהודי ומגמתו של סיפור ביקורי אברהם אצל ישמעאל", תרביץ מט' (תש"ם), עמ' 325-345
 שער 13: תרבות חומרית וחיי יומיום .
 קריאה: D. S. Goitein, *Society Mediterranean A*, Berkeley, 1983, vol. IV, pp. 105-138.

חומר חובה לקריאה:

ראו בתוכנית הלימודים

חומר לקריאה נוספת:
ראו בתוכנית הלימודים

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 90 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: